

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

NÁLEZ

Ústavného súdu Slovenskej republiky

V mene Slovenskej republiky

II. ÚS 31/2013-40

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí 30. januára 2014 v senáte zloženom z predsedu Juraja Horvátha a zo sudcov Sergeja Kohuta a Lajosa Mészárosa (sudca spravodajca) prerokoval prijatú sťažnosť PhDr. J. M., zastúpeného advokátkou JUDr. Ivetou Rajtákovou, Advokátska kancelária, Štúrova 20, Košice, vo veci namietaného porušenia základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a práva na prejednanie veci v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd postupom Okresného súdu Prešov v konaní vedenom pod sp. zn. 20 C 111/2006 a takto

r o z h o d o l :

1. Okresný súd Prešov v konaní vedenom pod sp. zn. 20 C 111/2006 porušil základné právo PhDr. J. M., aby sa jeho vec prerokovala bez zbytočných prietáhov, zaručené v čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a právo na prejednanie veci v primeranej lehote zaručené v čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd.

2. PhDr. J. M. priznáva finančné zadostučinenie v sume 1 500 € (slovom tisícpäťsto eur), ktoré je Okresný súd Prešov povinný vyplatiť mu do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu.

3. PhDr. J. M. priznáva náhradu trov právneho zastúpenia v sume 489,06 € (slovom štyristoosemdesiatdeväť eur a šesť centov), ktorú je Okresný súd Prešov povinný vyplatiť na účet jeho advokátky JUDr. Ivety Rajtákovéj, Advokátska kancelária, Štúrova 20, Košice, do jedného mesiaca od právoplatnosti tohto nálezu.

O d ô v o d n e n i e :

I.

1. Ústavný súd Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) uznesením č. k. II. ÚS 31/2013-18 z 24. januára 2013 prijal podľa § 25 ods. 3 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) na ďalšie konanie sťažnosť PhDr. J. M. (ďalej len „sťažovateľ“), ktorou namietal porušenie svojho základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a práva na prejednanie veci v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) postupom Okresného súdu Prešov (ďalej len „okresný súd“ alebo „súd“) v konaní vedenom pod sp. zn. 20 C 111/2006 (ďalej aj „napadnuté konanie“).

Z obsahu sťažnosti vyplynul chronologický prehľad úkonov vykonaných v napadnutom konaní, ako aj tieto podstatné skutočnosti:

„Sťažovateľ podal dňa 17. 7. 2006 žalobu na začatie konania o ochranu osobnosti na Okresnom súde Prešov proti žalovanému Krajskému školskému úradu v P. Uvedené konanie sa vedie na Okresnom súde v Prešove pod sp. zn. 20C/111/06.

Sťažovateľ sa v podanom návrhu domáhal zaplatenia nemajetkovej ujmy žalovaným vo výške 500.000,- Sk. (...)

Sporná vec je súčasťou štandardnej agendy všeobecných súdov. Podľa názoru sťažovateľa(...), že v konaní vedenom na Okresnom súde Prešov pod sp. zn. 20C/111/2006, ktorého účastníkom je aj sťažovateľ, dochádza k prietahom. (...)

Sťažovateľ je presvedčený o tom, že konanie Okresného súdu Prešov nesmeruje k odstráneniu jeho právnej neistoty, teda k právoplatnému skončeniu sporu, ale súd svojim postupom a rozhodnutiami naopak konanie nedôvodne predlžuje a oddaľuje tým poskytnutie právnej istoty rozhodnutej veci sťažovateľovi. Neprimeraná dĺžka konania pritom nie je odôvodnená právnou, resp. faktickou zložitou veci alebo správaním sťažovateľa. (...)

Sťažovateľ zdôrazňuje, že nečinnosťou súdu sa prehĺbuje z hľadiska časového, ale aj materiálneho morálne utrpenie, ktoré mu bolo spôsobené rozhodnutím Okresného úradu vo V. zo dňa 16. 7. 2003 o skončení štátnozamestnaneckého pomeru, ktorým bolo zasiahnuté do jeho osobnostných práv, predovšetkým do práva na súkromie a ľudskú dôstojnosť, pričom jediným prostriedkom ochrany porušení osobnostných práv je priznanie nemajetkovej ujmy v peniazoch, ktorej sa podanou žalobou domáha. Predmetom predmetného konania vedeného u odporcu je vydané nezákonné rozhodnutie právneho predchodcu Krajského školského úradu (zrušené rozsudkom Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 6Sž 179/2003 zo dňa 24. 11. 2004), ktorým došlo k zásadnej zmene v celom jeho živote, ako aj živote jeho rodiny, keďže bol vystavený núdzi a musel opakovane žiadať o finančnú pomoc.

Sťažovateľ využil možnosť obrátiť sa so sťažnosťou na prietahy v konaní vo veci sp. zn. 20C/111/2006 zo dňa 18. 10. 2010 na predsedu Okresného súdu Prešov, keďže žalobu na začatie konania o ochranu osobnosti podal sťažovateľ ešte dňa 17. 7. 2006, a do podania sťažnosti na prietahy, teda po viac ako 4 rokoch od podania žaloby, nebolo konanie právoplatne skončené. Sťažovateľ žiadal o vykonanie nápravy uvedeného stavu.

Z odpovede predsedníčky okresného súdu na sťažnosť zo dňa 18. 11. 2010 vyplýva, že v dôsledku sťažovateľovho podania na Ústavný súd SR, bol rozsudok Krajského súdu v Prešove zrušený a Krajský súd v Prešove následne zrušil rozsudok Okresného súdu Prešov, a že na pojednávaní dňa 17. 9. 2010 rozhodla konajúca sudkyňa o prerušení konania do právoplatného skončenia konania č. 1/2004 na Krajskom školskom úrade v P.

Ako sa ďalej v uvedenej odpovedi uvádza, vec bude sledovať až do jej právoplatného skončenia, aj keď vyššie uvedené skutočnosti nesvedčia o nečinnosti súdu. (...)

Od doručenia odpovede predsedníčky okresného súdu na sťažnosť proti priedahom zo dňa 18. 11. 2010 sťažovateľovi uplynulo viac ako jeden a pol roka. Preto je nepochybné, že v tejto primeranej lehote predsedníčka okresného súdu neprijala žiadne účinné opatrenia proti zbytočným priedahom v napadnutom konaní. (...)

Vzhľadom na vyššie uvedené skutočnosti, konanie vedené u odporcu pod sp. zn. 20C/111/2006 nie je právoplatne skončené ani po takmer 6 rokoch, pričom namietané zbytočné priedahy spôsobil samotný odporca svojim postupom, ktorý bol neefektívny nesprávny a nezákonný, čo potvrdil aj Najvyšší súd SR. (...)

Vec nemožno považovať za skutkovo ani za právne zložitú, preto sa sťažovateľ domnieva, že doba, ktorá uplynula od podania návrhu, teda takmer 6 rokov, je neprimerane dlhá a ničím neospravedliteľná a nezdôvodniteľná. (...)

Sťažovateľ považuje za primerané, aby mu bolo v tejto veci priznané finančné zadostučinenie. (...)

Predmetom konania je ochrana osobnosti sťažovateľa. V uvedenom konaní sa sťažovateľ domáha priznania nemajetkovej ujmy, ktoré je jediným prostriedkom ochrany porušení jeho osobnostných práv, ktoré mu boli spôsobené.

Z uvedeného dôvodu je právoplatné rozhodnutie o predmete tohto konania pre sťažovateľa PhDr. J. M. veľmi dôležité.

S prihliadnutím na to, že to bol práve odporca, orgán, ktorého úlohou je ochrana zákonnosti, a zmyslom činnosti ktorého je postupovať v súdnom konaní tak, aby ochrana práv bola rýchla a účinná, je dôsledok - pocit márnosti, snahy dovolať sa spravodlivosti, ktorý sťažovateľ nezvratne nadobudol, neospravedliteľný.

Vzhľadom na tie skutočnosti, že v predmetnej veci okresný súd neurobil dostatok úkonov smerujúcich k rozhodnutiu vo veci samej, ako aj na celkovú dĺžku konania okresného súdu v konaní vedenom pod sp. zn. 20C/111/2006, berúc do úvahy konkrétne okolnosti prípadu, význam uplatňovaných práv a nárokov sťažovateľa, ako aj skutočnosť, že toto konanie nie je doposiaľ právoplatne skončené, sťažovateľ PhDr. J. M. považuje za primerané, aby mu bolo priznané finančné zadostučinenie vo výške 6.000,- Eur.“

Vzhľadom na uvedené podstatné skutočnosti sťažovateľ navrhol, aby ústavný súd o jeho sťažnosti nálezom takto rozhodol:

„Právo sťažovateľa na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov zakotvené v článku 48 ods. 2 Ústavy(...) a právo na prejednanie veci v primeranej lehote zakotvené v čl. 6 ods. 1 prvá veta Dohovoru, bolo postupom Okresného súdu Prešov vo veci sp. zn. 20C/111/2006 porušené.

Ústavný súd Slovenskej republiky prikazuje, aby Okresný súd Prešov konal vo veci vedenej na Okresnom súde Prešov pod sp. zn. 20C/111/2006 bez prieťahov.

Ústavný súd Slovenskej republiky zakazuje Okresnému súdu Prešov pokračovať v porušovaní namietaných práv sťažovateľa.

Ústavný súd Slovenskej republiky priznáva sťažovateľovi finančné zadostučinenie vo výške 6.000,- Eur.

Odporca je povinný nahradiť sťažovateľovi všetky trovy tohto konania.“

2. Na základe žiadosti ústavného súdu sa k veci písomne vyjadrili obaja účastníci konania: okresný súd, zastúpený jeho predsedníčkou, listom sp. zn. 1 SprO 253/2013 z 20. marca 2013 a právna zástupkyňa sťažovateľa stanoviskom k uvedenému vyjadreniu okresného súdu z 11. apríla 2013.

2.1 Predsedníčka okresného súdu v danej veci uviedla tieto relevantné skutočnosti:

„(...) Žalobca podal na Okresnom súde Prešov dňa 18. 7. 2006 žalobu na ochranu osobnosti, ktorou sa domáhal náhrady nemajetkovej ujmy vo výške 500.000- Sk na základe nezákonného odvolania z funkcie.

Spis sp. zn. 20 C 111/2006 Vám toho času nemôžeme zaslať, lebo od 13. 2. 2013 sa nachádza na Krajskom súde v Prešove na základe odvolania žalobcu voči rozsudku súdu prvého stupňa, ktorým súd jeho žalobu zamietol.

Z uvedeného dôvodu Vám písomné vyjadrenie k tejto právnej veci zasielame len na základe spracovania údajov z evidenčných pomôcok okresného súdu.

Žaloba bola súdu doručená 18. 7. 2006. Podľa vyjadrenia zákonnej sudkyne súd vo veci riadne konal, vykonával navrhnuté dôkazy, vypočúval svedkov.

Rozsudkom Okresného súdu Prešov zo dňa 23. 9. 2008 súd žalobu zamietol a náhradu trov konania účastníkom nepriznal. Krajský súd v Prešove uznesením zo dňa

16. 6. 2009 rozsudok súdu prvého stupňa v celom rozsahu potvrdil. V dôsledku Nálezu Ústavného súdu SR bol rozsudok Krajského súdu v Prešove dňa 30. 3. 2010 zrušený a vec vrátená na ďalšie konanie. Uznesením Okresného súdu Prešov zo dňa 17. 9. 2010, ktoré bolo dňa 22. 2. 2011 potvrdené Krajským súdom v Prešove, súd prerušil konanie o náhradu nemajetkovej ujmy až do právoplatného skončenia konania vedeného na Krajskom školskom úrade v P. pod sp. zn. 1/2004.

Rozhodnutím Najvyššieho súdu SR zo dňa 11. 4. 2012 boli zrušené uznesenia Okresného súdu Prešov a rozhodnutie Krajského súdu v Prešove, ktorým bolo konanie prerušené až do právoplatného skončenia konania vedeného pod sp. zn. 1/2004 na Krajskom školskom úrade v P. V čase od 18. 5. 2011 do 1. 7. 2012 bola zákonná sudkyňa na materskej dovolenke. Dňa 7. 6. 2011 bol spis na základe dodatku č. 9 k rozvrhu práce Okresného súdu Prešov na rok 2011 náhodným výberom pomocou generátora pridelený na vybavenie JUDr. Monike Juskovej a dňa 21. 6. 2011 bol spis predložený Najvyššiemu súdu z dôvodu podania dovolania zo strany žalobcu voči uzneseniu Okresného súdu Prešov zo 17. 9. 2010 a uznesenie Krajského súdu v Prešove z 22. 2. 2011. Spis bol vrátený súdu prvého stupňa 18. 5. 2012. Dňa 1. 7. 2012 vo veci nariadila termín pojednávania na deň 28. 9. 2012.

Účastníci konania navrhli doplnenie dokazovania výsluchom svedka, a to manželky žalobcu a vyžiadanim príslušných listinných dôkazov. Z tohto dôvodu bolo pojednávanie odročené na deň 26. 11. 2012. Na tomto pojednávaní po vykonanom dokazovaní a zamietnutí ďalších navrhovaných dôkazov zo strany právneho zástupcu žalovaného, ktoré súd nepovažoval za potrebné vykonať, bol vyhlásený rozsudok, ktorým súd žalobu zamietol a o trovách konania rozhodol postupom podľa ustanovenia §151 ods. 3 O. s. p.

Rozsudok bol riadne vyhotovený a účastníkom doručený v zákonnej lehote 30 dní. Žalobca sa proti rozsudku odvolal a spis je od 13. 2. 2013 na Krajskom súde v Prešove na rozhodnutie o odvolaní.

Z uvedeného je zrejmé, že súd prvého stupňa vo veci riadne a bez prieťahov konal, vykonával plynulo všetky potrebné úkony. Na základe týchto skutočností považujeme sťažnosť žalobcu na prieťahy v konaní pod sp. zn. 20 C 111/2006 za nedôvodnú.

Zároveň oznamujeme, že netrváme na ústnom pojednávaní Ústavného súdu SR v tejto právnej veci. “

2.2 Právna zástupkyňa sťažovateľa v reakcii na uvedené vyjadrenie predsedníčky okresného súdu zaujala toto stanovisko:

«(...)Predsedníčka Okresného súdu Prešov k zbytočným prietahom v predmetnom konaní uvádza:

„... súd prvého stupňa vo veci riadne a bez prietahov konal, vykonával plynulo všetky potrebné úkony. Na základe týchto skutočností považujeme sťažnosť žalobcu na prietahy v konaní pod sp. zn. 20 C 111/2006 za nedôvodnú.“

Predsedníčka Okresného súdu Prešov v tomto vyjadrení taktiež konštatovala, že jej vyjadrenie vychádza len z evidenčných pomôcok súdu a vyjadrenia zákonnej sudkyne, a to z dôvodu, že predmetný súdny spis sa nachádza na Krajskom súde v Prešove, ktorý bude rozhodovať o odvolaní podanom sťažovateľom.

Stručné vyjadrenie predsedníčky Okresného súdu Prešov neobsahuje žiadne relevantné skutočnosti k posudzovaniu neprimeranej dĺžky konania a prietahom v konaní, neobsahuje ani výpočet úkonov súdu v rozhodujúcom období od podania návrhu na začatie konania dňa 17. 7. 2006 až do rozhodnutia súdu, s výnimkou toho, že Okresný súd Prešov dňa 23. 9. 2008 vo veci meritórne rozhodol, pričom tento rozsudok (potvrdený aj odvolacím súdom) bol na základe nálezu Ústavného súdu SR sp. zn. II. ÚS 349/09-36 zo dňa 20. 1. 2010 zrušený pre nezákonnosť, a že bolo vydané nemeritórne rozhodnutie o prerušení konania dňa 17. 9. 2010 (potvrdené odvolacím súdom), pričom toto rozhodnutie bolo uznesením Najvyššieho súdu SR sp. zn. 6 Cdo 114/2011 zo dňa 13.4. 2012 zrušené pre nezákonnosť.

Z dôvodov vyššie uvedených potom ani toto vyjadrenie neobsahuje žiadnu argumentáciu o efektívnosti vykonávania jednotlivých úkonov a primeranej dĺžke konania Okresného súdu Prešov.

Pre posúdenie primeranosti dĺžky konania a zbytočných prietahov v ňom spôsobených Okresným súdom Prešov však nie je podstatné to, koľko úkonov súd vykonal, ale efektívnosť a zákonnosť týchto úkonov a rozhodnutí (či už meritórnych alebo nemeritórnych), teda spôsobilosť viesť k čo najrýchlejšiemu právoplatnému a zákonnému (vecne správne) rozhodnutiu vo veci samej tak, ako to vyplýva z ustanovenia § 6 O. s. p.

Sťažovateľ vidí nesprávnosť postupu Okresného súdu Prešov najmä v tom, že vydával nezákonné (vecne nesprávne) meritórne a nemeritórne rozhodnutia, ktoré boli zrušené Ústavným súdom SR a Najvyšším súdom SR, a taktiež v tom, že nepostupoval dostatočne dôrazne, nevyužíval opatrenia, ktoré mal k dispozícii na to, aby zabezpečil plynulosť a efektívnosť konania.

Okresný súd Prešov len o návrhu sťažovateľa na oslobodenie od súdnych poplatkov rozhodoval takmer 6 mesiacov, keďže sťažovateľ dňa 16. 10. 2006 predložil potvrdenie o osobných, majetkových a zárobkových pomeroch na oslobodenie od súdnych poplatkov, pričom o oslobodení od súdnych poplatkov bolo rozhodnuté až dňa 13. 4. 2007.

Prieťahy v dĺžke takmer 8 mesiacov boli spôsobené tým, že prvé pojednávanie v predmetnej veci bolo vytýčené na deň 6. 3. 2008, pričom sťažovateľ svoje vyjadrenie, že nesúhlasí s rozhodnutím vo veci bez nariadenia pojednávania podal už dňa 23. 7. 2007.

Sťažovateľ už dňa 13. 12. 2010 podal na Ústavný súd SR sťažnosť, v ktorej namietal, že postupom Okresného súdu Prešov vo veci vedenej sp. zn. 20C/111/2006 bolo porušené jeho právo na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov zakotvené v článku 48 ods. 2 Ústavy SR a právo na prejednanie veci v primeranej lehote zakotvené v článku 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd.

Ústavný súd SR uznesením I. ÚS 35/2011-15 zo dňa 27. 1. 2011 rozhodol tak, že uvedenú sťažnosť odmietol pre neprípustnosť. V odôvodnení však Ústavný súd SR dôrazne upozornil Okresný súd Prešov na nečinnosť a porušovanie základného práva sťažovateľa na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov, keď uviedol:

„Okresnému súdu nebola bezprostredne po doručení odpovede predsedníčky okresného súdu na sťažnosť proti prieťahom poskytnutá primeraná lehota na prijatie účinných opatrení proti zbytočným prieťahom v napadnutom konaní. Až eventuálna pokračujúca nečinnosť okresného súdu by mohla spôsobiť porušenie základného práva sťažovateľa na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov, čo ústavný súd v súčasnom období nemôže posúdiť, a preto sťažnosť odmietol pre neprípustnosť.“

Na možnosť vzniku prieťahov v predmetnom konaní a v dôsledku toho existencie neprimeranosti dĺžky celého konania nebral Okresný súd Prešov žiadny ohľad, keď uznesením zo dňa 17. 9. 2010 prerušil konanie až do právoplatného skončenia konania

č. 1/2004 na Krajskom školskom úrade v P., a to aj napriek upozorneniu Ústavného súdu SR.»

3. Ústavný súd so súhlasom účastníkov konania podľa § 30 ods. 2 zákona o ústavnom súde upustil v danej veci od ústneho pojednávania, pretože po oboznámení sa s ich stanoviskami k opodstatnenosti sťažnosti dospel k názoru, že od tohto pojednávania nemožno očakávať ďalšie objasnenie veci namietaného porušenia práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov zaručeného v čl. 48 ods. 2 ústavy a práva na prejednanie veci v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru.

II.

Z obsahu sťažnosti a k nej priložených písomností, z vyjadrení účastníkov konania a z obsahu na vec sa vzťahujúceho súdneho spisu, ktorý bol ústavnému súdu doručený 14. januára 2014, ústavný súd zistil tento priebeh a stav konania vedeného na okresnom súde pod sp. zn. 20 C 111/2006:

Dňa 18. júla 2006 podal sťažovateľ na okresnom súde návrh na začatie konania o ochranu osobnosti proti Krajskému školskému úradu v P. (ďalej len „odporca“), pričom sa domáhal zaplatenia „500.000,- Sk ako náhradu nemajetkovej v peniazoch“.

Dňa 8. augusta 2006 súd vyzval sťažovateľa na uhradenie súdnych poplatkov za podaný návrh.

Dňa 18. augusta 2006 sťažovateľ požiadal súd o oslobodenie od súdnych poplatkov.

Dňa 30. augusta 2006 okresný súd vyzval sťažovateľa na predloženie potvrdenia o osobných a majetkových pomeroch.

Dňa 18. októbra 2006 sťažovateľ predložil súdu potvrdenie o svojich osobných a majetkových pomeroch.

Dňa 13. apríla 2007 okresný súd uznesením č. k. 20 C 111/2006-32 sťažovateľovi priznal oslobodenie od súdnych poplatkov nad sumu 6 000 Sk.

Dňa 11. mája 2007 sťažovateľ podal proti uvedenému uzneseniu odvolanie.

Dňa 29. mája 2007 bol spis predložený Krajskému súdu v Prešove (ďalej len „krajský súd“), aby rozhodol o odvolaní sťažovateľa.

Dňa 7. júna 2007 krajský súd uznesením č. k. 5 Co 99/2007-36 napadnuté uznesenie súdu prvého stupňa potvrdil.

Dňa 3. júla 2007 bol spis vrátený okresnému súdu.

Dňa 16. júla 2007 sťažovateľ uhradil stanovený súdny poplatok.

Dňa 19. júla 2007 okresný súd uznesením č. k. 20 C 111/2006-42 vyzval účastníkov konania, aby sa vyjadrili k spôsobu konania a k podanému návrhu.

Dňa 25. júla 2007 sťažovateľ oznámil súdu, že trvá na verejnom pojednávaní v danej veci.

Dňa 9. augusta 2007 sa odporca vyjadril k návrhu.

Dňa 5. decembra 2007 bolo vo veci nariadené pojednávanie na 6. marec 2008.

Dňa 24. januára 2008 bol nariadený termín pojednávania preročený na 18. marec 2008.

Dňa 4. marca 2008 právna zástupkyňa sťažovateľa ospravedlnila svoju neúčast' na nariadenom pojednávaní a trvala na jeho odročení.

Dňa 6. marca 2008 okresný súd upovedomil účastníkov konania o odročení nariadeného termínu pojednávania na 15. máj 2008.

Dňa 15. mája 2008 sa uskutočnilo vo veci pojednávanie, ktoré bolo odročené na 19. jún 2008.

Dňa 6. júna 2008 právny zástupca odporcu ospravedlnil svoju neúčast' na nariadenom pojednávaní.

Dňa 10. júna 2008 okresný súd upovedomil účastníkov konania o odročení nariadeného termínu pojednávania na 15. júl 2008.

Dňa 15. júla 2008 sa uskutočnilo vo veci pojednávanie, ktoré bolo odročené na 23. september 2008.

Dňa 23. septembra 2008 sa uskutočnilo vo veci pojednávanie, na ktorom okresný súd rozsudkom č. k. 20 C 111/2006-108 návrh sťažovateľa zamietol.

Dňa 15. decembra 2008 sťažovateľ podal proti uvedenému rozsudku odvolanie.

Dňa 22. decembra 2008 bolo odvolanie sťažovateľa doručené odporcovi na vyjadrenie.

Dňa 14. januára 2009 okresný súd uznesením č. k. 20 C 111/2006-121 uložil sťažovateľovi, aby uhradil poplatok za podané odvolanie. V rovnaký deň sa odporca vyjadril k odvolaniu sťažovateľa.

Dňa 30. januára 2009 sťažovateľ podal odvolanie proti uzneseniu č. k. 20 C 111/2006-121 a zároveň požiadal súd o oslobodenie od súdnych poplatkov.

Dňa 12. marca 2009 okresný súd uznesením č. k. 20 C 111/2006-145 zrušil svoje uznesenie č. k. 20 C 111/2006-121.

Dňa 2. apríla 2009 bol spis predložený krajskému súdu, aby rozhodol o odvolaní sťažovateľa proti rozsudku okresného súdu č. k. 20 C 111/2006-108.

Dňa 16. júna 2009 krajský súd rozsudkom č. k. 5 Co 87/2009-151 napadnuté rozhodnutie okresného súdu potvrdil.

Dňa 29. júna 2009 bol spis vrátený okresnému súdu.

Dňa 2. júla 2009 bolo rozhodnutie odvolacieho súdu zaslané účastníkom konania.

Dňa 20. januára 2010 ústavný súd nálezom sp. zn. II. ÚS 349/09 zrušil rozsudok krajského súdu č. k. 5 Co 87/2009-151 a vec vrátil krajskému súdu na ďalšie konanie.

Dňa 5. marca 2010 bol spis doručený krajskému súdu spolu s uvedeným rozhodnutím ústavného súdu „*na ďalší postup*“.

Dňa 30. marca 2010 krajský súd uznesením č. k. 19 Co 28/2010-174 zrušil svoje ostatné rozhodnutie a vec vrátil okresnému súdu na ďalšie konanie.

Dňa 15. apríla 2010 bol spis vrátený okresnému súdu.

Dňa 24. mája 2010 bolo vo veci nariadené pojednávanie na 17. september 2010.

Dňa 6. septembra 2010 odporca podal súdu návrh na prerušenie napadnutého konania vzhľadom na súvisiace súdne a správne konanie.

Dňa 8. septembra 2010 súd vyzval odporcu, aby predložil rozhodnutie správneho orgánu, na základe ktorého navrhuje prerušiť konanie.

Dňa 16. septembra 2010 odporca reagoval na ostatnú výzvu súdu.

Dňa 17. septembra 2010 bolo - bez účastníkov konania, ktorí sa ospravedlnili, napadnuté konanie uznesením č. k. 20 C 111/2006-192 prerušené „*až do právoplatného skončenia konania vedeného na Krajskom školskom úrade v P. pod sp. zn. 1/2004*“.

Dňa 21. októbra 2010 sťažovateľ podal odvolanie proti uzneseniu o prerušení napadnutého konania.

Dňa 29. októbra 2010 okresný súd zaslal odvolanie sťažovateľa odporcovi na vyjadrenie.

Dňa 16. novembra 2010 sa odporca vyjadril k odvolaniu sťažovateľa.

Dňa 22. novembra 2010 bol spis predložený krajskému súdu, aby rozhodol o odvolaní sťažovateľa proti prerušeniu konania.

Dňa 22. februára 2011 krajský súd uznesením č. k. 19 Co 131/2010-208 potvrdil napadnuté uznesenie okresného súdu o prerušení konania.

Dňa 21. marca 2011 bol spis vrátený okresnému súdu.

Dňa 25. marca 2011 nadobudlo právoplatnosť uznesenie okresného súdu č. k. 20 C 111/2006-192 o prerušení napadnutého konania.

Dňa 26. apríla 2011 sťažovateľ podal dovolanie proti uzneseniu krajského súdu č. k. 19 Co 131/2010-208, ktorým potvrdil prerušenie napadnutého konania.

Dňa 5. mája 2011 okresný súd zaslal dovolanie sťažovateľa odporcovi na vyjadrenie.

Dňa 7. júna 2011 sa odporca vyjadril k dovolaniu sťažovateľa.

Dňa 24. júna 2011 bol spis predložený Najvyššiemu súdu Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“), aby rozhodol o dovolaní sťažovateľa proti uzneseniu krajského súdu č. k. 19 Co 131/2010-208.

Dňa 11. apríla 2012 najvyšší súd uznesením č. k. 6 Cdo 114/2011-251 zrušil uznesenie krajského súdu č. k. 19 Co 131/2010-208 a uznesenie okresného súdu č. k. 20 C 111/2006-192 o prerušení napadnutého konania a vec vrátil okresnému súdu na ďalšie konanie aj s odôvodnením, že *„Vydanie ďalších rozhodnutí Krajským školským úradom vo veci skončenia štátnozamestnaneckého pomeru, prípadne zaradenia žalobcu do funkcie, nemá preto, podľa dovolacieho súdu, žiaden právny význam pre rozhodnutie o uplatnenom nároku“*.

Dňa 18. mája 2012 bol spis vrátený okresnému súdu.

Dňa 16. júla 2012 bolo vo veci nariadené pojednávanie na 28. september 2012.

Dňa 28. septembra 2012 sa uskutočnilo vo veci pojednávanie, ktoré bolo odročené na 26. november 2012 na účely vyžiadania vyjadrenia odporcu a ďalších dôkazov.

Dňa 22. októbra 2012 odporca podal vo veci rozsiahle písomné vyjadrenie.

Dňa 26. novembra 2012 sa uskutočnilo vo veci pojednávanie, na ktorom okresný súd rozsudkom č. k. 20 C 111/2006-306 návrh sťažovateľa zamietol.

Dňa 21. januára 2013 sťažovateľ podal proti uvedenému rozsudku okresného súdu odvolanie.

Dňa 15. februára 2013 bol spis predložený krajskému súdu, aby rozhodol o odvolaní sťažovateľa.

Dňa 27. augusta 2013 krajský súd uznesením č. k. 19 Co 33/2013-362 napadnutý rozsudok súdu prvého stupňa potvrdil.

Dňa 5. septembra 2013 bol spis vrátený okresnému súdu.

Dňa 12. septembra 2013 rozsudok okresného súdu č. k. 20 C 111/2006-306 nadobudol právoplatnosť.

Dňa 2. októbra 2013 okresný súd uznesením č. k. 20 C 111/2006-372 nepriznal sťažovateľovi trovy napadnutého konania.

III.

Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Podľa čl. 127 ods. 2 ústavy ak ústavný súd vyhovie sťažnosti, svojím rozhodnutím vysloví, že právoplatným rozhodnutím, opatrením alebo iným zásahom boli porušené práva alebo slobody podľa odseku 1, a zruší také rozhodnutie, opatrenie alebo iný zásah. Ak porušenie práv alebo slobôd podľa odseku 1 vzniklo nečinnosťou, ústavný súd môže prikázať, aby ten, kto tieto práva alebo slobody porušil, vo veci konal. (...)

Podľa čl. 127 ods. 3 ústavy ústavný súd môže svojím rozhodnutím, ktorým vyhovie sťažnosti, priznať tomu, koho práva podľa odseku 1 boli porušené, primerané finančné zadost'učinenie.

Predmetom konania pred ústavným súdom bolo posúdenie, či v konaní o ochranu osobnosti postupom okresného súdu v konaní vedenom pod sp. zn. 20 C 111/2006 dochádza k porušovaniu základného práva sťažovateľa na prerokovanie veci bez zbytočných

prieťahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a práva na prejednanie veci v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru.

Podľa čl. 48 ods. 2 ústavy každý má právo, aby sa jeho vec verejne prerokovala bez zbytočných prieťahov(...)

Podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru každý má právo na to, aby jeho záležitosť bola spravodlivo, verejne a v primeranej lehote prejednaná(...)

Ústavný súd si pri výklade „práva na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov“ garantovaného v čl. 48 ods. 2 ústavy osvojil judikatúru Európskeho súdu pre ľudské práva k čl. 6 ods. 1 dohovoru, pokiaľ ide o „právo na prejednanie veci v primeranej lehote“, preto v obsahu týchto práv nemožno vidieť zásadnú odlišnosť (napr. II. ÚS 55/98, I. ÚS 132/03).

Judikatúra ústavného súdu sa ustálila v tom, že otázka, či v konkrétnom prípade bolo alebo nebolo porušené právo na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov garantované v čl. 48 ods. 2 ústavy, sa skúma vždy s ohľadom na konkrétne okolnosti každého jednotlivého prípadu najmä podľa týchto troch základných kritérií: zložitosť veci, správanie účastníka konania a postup súdu (napr. I. ÚS 41/02). Ústavný súd pritom prihliada aj na predmet sporu (povahu veci) v posudzovanom konaní a jeho význam pre sťažovateľa (napr. I. ÚS 19/00, I. ÚS 54/02, II. ÚS 32/02). Podľa rovnakých kritérií postupoval ústavný súd aj v danom prípade.

1. Pokiaľ ide o kritérium zložitosť veci, ústavný súd konštatuje, že dĺžka posudzovaného konania (ako na to bude poukázané v bode III/3 tohto rozhodnutia) nebola závislá od právnej alebo skutkovej zložitosti veci. Napokon ani predsedníčka okresného súdu vo svojom vyjadrení nepoukázala na skutkovú alebo právnu zložitosť predmetnej veci.

2. Pri hodnotení podľa ďalšieho kritéria, teda správania sťažovateľa v preskúmvanej veci, ústavný súd nezistil žiadnu významnú okolnosť, ktorá by mala byť osobitne zohľadnená na jeho ťarchu pri posudzovaní otázky, či a z akých dôvodov došlo v tomto konaní k zbytočným prieťahom.

3. Napokon sa ústavný súd zaoberal postupom okresného súdu v predmetnej veci a predovšetkým poukazuje na to, že nemožno pochybovať o tom, že povaha ochrany osobnosti si vyžaduje osobitnú starostlivosť všeobecného súdu o naplnenie účelu konania, čo okrem iného znamená, že všeobecný súd má povinnosť organizovať svoj procesný postup tak, aby vec bola čo najrýchlejšie prerokovaná a skončená, aby sa čo najskôr odstránil stav právnej neistoty účastníkov konania. Ústavný súd konštatuje, že trvanie napadnutého konania iba pred okresným súdom viac ako 3,5 roka je v kontexte o ochrane osobnosti už samo osebe neprimerané. Okrem toho okresný súd bol danej veci aj opakovane absolútne nečinný, a to konkrétne od 18. októbra 2006 do 13. apríla 2007 (šesť mesiacov) a od 9. augusta 2007 do 5. decembra 2007 (štyri mesiace), pričom prerušenie konania súdom tiež nemožno považovať za efektívny úkon, veď následkom tohto rozhodnutia bolo minimálne poldruharočné obdobie, ktoré sa sústredilo iba na správnosť tohto postupu súdu, a nakoniec najvyšší súd dospel k záveru, že tento úkon súdu nebol v súlade s Občianskym súdnym poriadkom.

Ústavný súd v súlade so svojou doterajšou judikatúrou tiež pripomína, že nielen nečinnosť, ale aj nesprávna a neefektívna (nesústredená) činnosť všeobecného súdu môže zapríčiniť porušenie ústavou zaručeného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov (napr. IV. ÚS 22/02, III. ÚS 103/09).

Uvedená nečinnosť alebo neefektívna činnosť okresného súdu nie je ničím ospravedliteľná, pretože počas minimálne dvoch rokov súd nevykonával vo veci úkony, ktoré mali smerovať k odstráneniu právnej neistoty, v ktorej sa sťažovateľ ako navrhovateľ v predmetnej veci počas súdneho konania nachádzal, čo je základným účelom práva zaručeného v citovanom článku ústavy (pozri napr. I. ÚS 41/02). K uvedenej nečinnosti, resp. k neefektívnej činnosti, a teda k zbytočným prieťahom pritom nedošlo v dôsledku zložitosti veci ani správania účastníkov, ale v dôsledku postupu súdu. Personálne zmeny, na ktoré v danej veci poukázal okresný súd, nebolo možné akceptovať. Ústavný súd už v podobných súvislostiach viackrát vyslovil (pozri napr. I. ÚS 23/03 a v ňom cit. predchádzajúcu judikatúru ústavného súdu), že nedostatočné personálne obsadenie súdu a nadmerné množstvo vecí, v ktorých sa musí zabezpečiť súdne konanie, by mohlo len dočasne ospravedlniť vzniknuté prieťahy, a to len v tom prípade, ak sa na ten účel prijali včas adekvátne opatrenia. Ústava v čl. 48 ods. 2 zaväzuje predovšetkým súdy ako garantov

spravodlivosti, aby prijali príslušné opatrenia umožňujúce prerokovanie veci, a teda vykonanie spravodlivosti, bez zbytočných prietáhov. I keď nie všetky nástroje na vyriešenie tzv. objektívnych okolností sa nachádzajú v dispozičnej sfére vedenia súdu či konajúceho sudcu, nemožno systémové nedostatky v oblasti výkonu spravodlivosti pripisovať na ťarchu účastníkov súdneho konania a mieru ochrany ich práva zaručeného v čl. 48 ods. 2 ústavy oslabiť poukázaním na dlhodobo obmedzené personálne kapacity príslušných súdov (pozri napr. I. ÚS 119/03). Okrem uvedeného ústavný súd opakovane zdôraznil, že pri posudzovaní toho, či bolo porušené právo sťažovateľa na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov, posudzoval postup súdu, a nie to, či toto právo bolo porušené činnosťou (nečinnosťou) alebo postupom konkrétneho sudcu vybavujúceho danú vec. Preto pri posudzovaní odôvodnenosti sťažnosti nemožno prihliadnuť na skutočnosti označované ako objektívne vo vyjadrení okresného súdu (I. ÚS 6/06).

Vzhľadom na uvedené dôvody ústavný súd vyslovil porušenie základného práva sťažovateľa na prerokovanie predmetnej veci bez zbytočných prietáhov zaručeného v čl. 48 ods. 2 ústavy a práva na prejednanie záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru, tak ako to je uvedené vo výroku tohto rozhodnutia v bode 1.

4. Vzhľadom na to, že 26. novembra 2012 okresný súd rozsudkom č. k. 20 C 111/2006-306 vo veci rozhodol, neprichádzalo do úvahy v okolnostiach danej veci rozhodnutie podľa § 56 ods. 3 písm. a) zákona o ústavnom súde.

5. Podľa § 56 ods. 4 zákona o ústavnom súde môže ústavný súd priznať tomu, koho základné právo alebo sloboda sa porušili, aj primerané finančné zadosťučinenie.

Sťažovateľ požadoval priznať primerané finančné zadosťučinenie vo výške 6 000 €, pretože „v predmetnej veci okresný súd neurobil dostatok úkonov smerujúcich k rozhodnutiu vo veci samej, ako aj na celkovú dĺžku konania okresného súdu(...), berúc do úvahy(...) význam uplatňovaných práv a nárokov sťažovateľa“.

Vzhľadom na okolnosti danej veci ústavný súd dospel k názoru, že len konštatovanie porušenia základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy nie je dostatočným zadosťučinením pre sťažovateľa. Ústavný súd preto uznal

za odôvodnené priznať mu aj finančné zadost'učinenie podľa citovaného ustanovenia zákona o ústavnom súde, ktoré podľa zásad spravodlivosti a s prihliadnutím na všetky okolnosti zisteného porušenia práv s'ťažovateľa, ako aj vzhľadom na povahu veci považuje za primerané vo výške 1 500 €. Ústavný súd pritom prihliadol aj na to, že napadnuté konanie už bolo právoplatne skončené.

Podľa § 56 ods. 5 zákona o ústavnom súde ak ústavný súd rozhodne o priznaní primeraného finančného zadost'učinenia, orgán, ktorý základné právo alebo slobodu porušil, je povinný ho vyplatiť s'ťažovateľovi do dvoch mesiacov od právoplatnosti rozhodnutia ústavného súdu.

Z uvedených dôvodov ústavný súd rozhodol tak, ako to je uvedené vo výroku tohto rozhodnutia v bode 2.

6. Ústavný súd priznal s'ťažovateľovi (§ 36 ods. 2 zákona o ústavnom súde) náhradu trov konania v sume 489,06 €.

S'ťažovateľovi vznikli trovy konania z dôvodu právneho zastúpenia advokátkou za tri úkony právnej služby (prevzatie a príprava zastúpenia z 26. júna 2012, spísanie ústavnej s'ťažnosti z 27. júna 2012 a písomné stanovisko k vyjadreniu okresného súdu z 11. apríla 2013). Za dva úkony vykonané v roku 2012 patrí odmena v sume dvakrát po 127,16 € a režijný paušál v sume dvakrát po 7,63 € a za jeden úkon vykonaný v roku 2013 patrí odmena v sume 130,16 € a režijný paušál v sume 7,81 € (v zmysle § 1 ods. 3 a § 11 ods. 2 vyhlášky Ministerstva spravodlivosti Slovenskej republiky č. 655/2004 Z. z. o odmenách a náhradách advokátov za poskytovanie právnych služieb v znení neskorších predpisov), preto trovy právneho zastúpenia s'ťažovateľa predstavujú sumu 407,55 €, ku ktorej bolo treba pripočítať 20 % DPH, teda sumu 81,51 €, t. j. trovy právneho zastúpenia s'ťažovateľa predstavujú celkove sumu 489,06 €.

Vzhľadom na uvedené ústavný súd o uplatnených trovách konania s'ťažovateľa rozhodol tak, ako to je uvedené v bode 3 výroku tohto rozhodnutia.

7. Vzhľadom na čl. 133 ústavy, podľa ktorého proti rozhodnutiu ústavného súdu nemožno podať opravný prostriedok, treba pod právoplatnosťou rozhodnutia uvedenou vo výroku tohto rozhodnutia rozumieť jeho doručenie účastníkom konania.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 30. januára 2014